

i denne Sag ligesom jeg, saa staa vi over for en af de største Umuligheder, som kan findes i det politiske Liv, i den parlamentariske Samvirken. Med Hensyn til selve Ansættelsen af disse Præstelønninger, som er foreslaaet i begge disse Lovforslag, har jeg prøvet en Sammenligning. Medens det Forslag, som foreligger fra den høitærede Ministers Side vil bringe meget høiere Begyndelsesgager, ser jeg ikke rettere, end at det Lovforslag, der er forelagt af, saavidt jeg husker, 10. Medlemmer her i Salen, vel vil give mindre Begyndelsesgager, men i de heldigste Tilfælde høiere Slutningsgager, og i de uheldigste Tilfælde tror jeg, at Slutningsgagerne ville omtrent blive ens. Medens fremdeles den høitærede Minister binder sit Alderstillaeg, som forhøier Embedernes aarlige Lønning, ikke blot til Ejenstealderen, men fra første Færd af, saasnart en Præst indtræder i Embede, tillige til dette Embedets Lønningsaars, altsaa til Størrelsen af Lønningen, saa fastholder derimod det andet Lovforslag, alene Hensynet til Ejenstealderen. Kun det Sidste forekommer mig at være retfærdigt. Jeg kan ikke se, at Alderstillaegets Størrelse paa nogen Maade bør bindes til Embedets Gages Størrelse. Dette er fuldkomment forkasteligt, forekommer det mig; thi medens det er mangfoldige Tilfældigheder underkastet, hvilket Embede en Præst kommer til at begynde med, er det derimod ingen Tilfældighed underkastet, hvilken Dygtighed han udviller, thi det ligger jo hos ham selv og forresten ogsaa udenfor ham i Menighedsforholdene (og mange andre Forhold. Men derfor finder jeg, at det eneste Hensyn, Staten bør tage overfor Alderstillaegets virkelig bør være Ejenstealderen og intet Andet. Jeg foretrækker derfor i den Henseende langt det af de 10 Medlemmer forelagte Udkast, men paa den anden Side foretrækker jeg ogsaa dette, netop fordi Begyndelsesgagerne efter dette Udkast ikke ere saa høje som efter den ærede Ministers. Det er min Mening, at det Værste, som er kommet ind i Forholdet mellem Præst og Menighed ved de altsfor store Lønninger, som mange Embeder have, er, at disse store Lønninger have hævet Præsterne op i en Klasse af Folket, hvor de ikke have hjemme. I det sociale Liv, i deres Omgangskliv søge Præsterne opad til Regioner, hvor de blive fremmede for deres Menighed, og hvor de tilbøls meget ofte blive fremmede for deres egen Førtid, og det finder jeg i høi Grad uheldigt. Jeg har den samme Indvending overfor de altsfor store Begyndelsesgager. Efter min Opfattelse bør Præsten være og blive i, hvad man kalder Middelstanden. Han vil derfra bedst kunne virke opad og nedad, om man vil bruge disse Udtryk i saadanne Forhold. Han vil derved komme paa et Stade, hvor Ingen vil finde ham fremmed for sig, og derfor vil jeg ligefrem anse det for skadeligt for de unge Præster, om de skulde begynde med saa

store Gager som de af den høitærede Minister foreslaaede. Vil man spørge om Forskjellen i disse Begyndelsesgager, saa maa der jo lægges en Slags Beregning til Grund; men det forekommer mig i Diebløkket i det Mindste ikke frugtbart at give sig ind paa disse Detailler. Kun skal jeg bemærke, at jeg ikke ser rettere, end at, naar man lægger Alt sammen, vil det af de 10 ærede Medlemmer forelagte Lovforslag sætte en Begyndelsesgage i ganske almindelige Tilfælde af 2800 Kroner eller 1400 Rigsdaler og det forekommer mig virkelig, at dette er overordentlig gunstigt. Naar man dertil lægger de andre umødelkommende Bestemmelse overfor de begyndende Præster, synes jeg, at det er en fuldkommen anstændig Begyndelsesgage, og naar Regjeringens Forslag staaer ikke lidt derover, saa forekommer dette mig uheldigt. Der er adskillige andre Betragtninger, som jeg gjerne vilde have Tid til at gjøre lidt gjældende. Der er i § 5 et almindeligt Forhold, som jeg ikke kan undlade paa dette Sted at udtale mig om. Det er, at efter Ministerens Forslag skal Udbyttet af fraskilte Sorder eller Dele af dem først være at anvende til de ved Salget nødvendiggjorte Forandringer i de ved Præsteembedet tilbageblevne Bygninger, og længere nede omhandles atter dette Salg af de tidligere Præsteboliger i Tilfælde af, at en saadan Præstebolig skulde ønskes flyttet. I det første Tilfælde er der kun Tale om at anvende Udbyttet af de fraskilte Sorder eller Dele af dem, altsaa af, hvad der bliver tilbage ved Præstegaarden over 2 Lønder Hartkorn, hvorimod der i sidste Tilfælde er Tale om alle den tidligere Præstegaards Sorder, og man ser ikke, om dette skal forstaaes paa samme Maade som i det første Tilfælde. — Med Hensyn til det andet Spørgsmaal, der er reist af det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen) om Fonden eller Aktivet, altsaa i det Hele taget om Overfludets Anvendelse, maa jeg sige, at det efter min Mening paa ingen Maade er klart af § 13, at den Opfattelse kan gjøres gjældende, som den høitærede Minister har gjort. Det forekommer mig, at, naar man stiller dette Overflud paa den Maade, hvorpaa det her i Lovforslagets § 13 er stillet, vil der til enhver given Tid udkræves særlige Bestemmelser overfor dette Overfluds Anvendelse. Naar der nævnes „kirkelige Diemed“, saa ses det nok ved en nærmere Overveielse, at dette kun gjælder i et vist bestemt Tilfælde, nemlig over for de Underflud, som der maatte blaae fra Begyndelsen af; men det forekommer mig, at, naar man staver og lægger det Hele sammen, faar man det Indtryk, at Bestemmelsen dog i Virkeligheden gaar ud paa at binde Brugen af dette Aktiv til kirkelige Diemed, og man kan fuldkommen forlade sig paa, at, for saa vidt en vis æret kirkelig Retning her i Landet, som man pleier at betegne den høitirkelige, faar Magt til at blive ved Floret i kirkelig Henseende,